

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012018
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2123012018.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Michala Polláka a Mgr. Kristíny Ferencziovej, v trestnej veci odsúdeného A. A., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu na zmenu formy ochranného liečenia z ambulantnej na ústavnú ,o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 20.11.2023 č.k. 105Nt/9/2023-44, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 22.02.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje a ukladá sa okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 20.11.2023 č.k. 105Nt/9/2023-44 rozhodol podľa § 74 ods. 1 Trestného zákona tak, že zmenil odsúdenému A. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom C., D. XXX/XX ochranné ambulantné liečenie protialkoholické, ktoré mu bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 2T/14/2014 zo dňa 25.03.2014, právoplatným dňa 25.03.2014, v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava, sp. zn. 5Nt/83/2015 zo dňa 16.11.2015, právoplatným dňa 16.11.2015 na ochranné ústavné liečenie protialkoholické.

2. Proti tomuto uzneseniu podal na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený, ktorú bližšie neodôvodnil.

3. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

4. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

5. Prvostupňový súd napadnutým uznesením vyhovel návrhu psychiatricky A. E. C. zo dňa 19.04.2023 na zmenu ochranného protialkoholického liečenia vykonávaného ambulantnou formou na ústavnú formu.

6. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa uvádza, že z návrhu ošetrojúcej lekárky A. E. C. zo dňa 20.04.2023, jej lekárskeho správ zo dňa 31.07.2023 a dňa 23.10.2023 i zo samotného vystupovania a výpovede odsúdeného na verejnom zasadnutí mal za jednoznačne preukázané, že doteraz uložené ochranné liečenie protialkoholické v ambulantnej forme zjavne neplní svoj účel. Odsúdený sa síce dostavuje na kontrolu k psychiatricky pravidelne, nedodríava však abstinenciu, konzumáciu alkoholu popiera, napriek zjavným známkam pitia i zdravotným následkom, ktorými sú zvýšené hodnoty hepatálne enzýmy, tras pacienta, potenie a nepokoj, čo naznačuje snahu abstinovať prvé 1-2 dni (rozvíjajúci sa abstinénčný syndróm). Prvostupňový súd tak aj vzhľadom na správy A. E. C. dospel k záveru, že v prípade odsúdeného účel ochranného protialkoholického liečenia v súčasnosti možno dosiahnuť len jeho absolvovaním v ústavnej formou. Aby tak ochranné liečenie splnilo svoj účel, je potrebné a súčasne nevyhnutné, aby odsúdený získal na svoju závislosť dostatočne kritický pohľad a bol k abstinencii motivovaný, čo nie je možné realizovať v ambulantných podmienkach. Skutočnosť, že odsúdený nedodríava podmienky liečby preukazuje aj samotné spáchanie dvoch priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu zo dňa 21.03.2023 v kontexte (súvislosti) s dvoma priestupkami proti verejnému poriadku zo dňa 30.07.2023 a zo dňa 08.11.2023. Odsúdený má v roku 2023 preukázateľne zvyšujúci sa sklon k protiprávnemu konaniu, čo je odôvodnené tým, že sa neprimerane správal k občanom úmyselným narúšaním občianskeho spolunažívania, ako aj vzbudením verejného pohoršenia. Prvostupňový súd dospel k záveru, že doposiaľ uložená ambulantná forma ochranného liečenia u odsúdeného zjavne neplní svoj účel. Nie je dostatočná, preto je nevyhnutné, aby táto forma ochranného protialkoholického liečenia bola zmenená na ústavnú formu ochranného liečenia, na čo sú napokon splnené zákonom stanovené podmienky.

7. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

8. Sťažnostný súd je názoru, že len samotný návrh A. E. C., ktorá sa vyjadrila k priebehu ochranného liečenia a k aktuálnemu zdravotnému stavu pacienta, nie je sám o sebe dostatočným podkladom na rozhodnutie o zmene formy ochranného protialkoholického liečenia, ktoré napadnutým uznesením urobil prvostupňový súd. Samotná lekárska správa nestačí na vyvodenie záveru, že nastali také okolnosti, ktoré preukazujú, že účel ochranného protialkoholického liečenia je možné dosiahnuť ústavnou formou.

9. Pri rozhodovaní o zmene formy výkonu ochranného liečenia alebo prepustení, resp. ukončení ochranného liečenia je nevyhnutné definovať okolnosti, pre ktoré bolo ochranné liečenie uložené a zodpovedať otázku, ako sa zmenili, a z akého dôvodu. Za tým účelom musí súd vždy zisťovať skutočný stav veci a nemôže sa uspokojiť len s oznámením alebo vyjadrením ošetrojúceho lekára o nespolupráci pacienta (nedodríavanie abstinencie od alkoholu), ktoré sa týka aktuálnej formy výkonu ochranného liečenia.

10. V tomto smere ide o otázky odborné, na ktorých zodpovedanie je potrebné vykonať adekvátne dokazovanie a až na základe jeho výsledkov rozhodnúť o návrhu. V konečnom dôsledku to je súd, ktorý rozhoduje, no jeho rozhodnutie musí byť založené na odborných zisteniach osôb, ktoré sú k nim kvalifikované svojim vzdelaním a praxou.

11. Chybou napadnutého rozhodnutia bolo, že prvostupňový súd nezohľadnil všetky okolnosti týkajúce sa podania návrhu ošetrojúcou lekárkou, túto na verejné zasadnutie nepredvolal a ani nevypočul. Taktiež nevykonala žiadne dokazovanie k otázke, či trvá potreba ochranného protialkoholického liečenia u odsúdeného a zároveň či je vzhľadom na zdravotný stav odsúdeného a jeho postoj ochranné protialkoholické liečenie vôbec schopné u odsúdeného splniť účel a je potrebné v ňom aj naďalej pokračovať. V napadnutom uznesení zároveň absentovala úvaha súdu, prečo je ústavná forma ochranného protialkoholického liečenia v prípade odsúdeného vyhovujúcejšia a či účel uloženého ochranného protialkoholického liečenia bude splnený práve ústavnou formou. Prvostupňový súd sa ďalej nevysporiadal s námietkami odsúdeného a skutočnosťami ním tvrdenými a zároveň nedal možnosť odsúdenému konfrontovať ošetrojúcu lekárku k jej návrhu.

12. V prípade, ak sa pacient pri ambulantnom ochrannom liečení nepodrobuje stanovenému liečebnému režimu, prípadne s ohľadom na stav a vývoj jeho duševnej poruchy, resp. závislosti, tak sám nebude schopný činiť, môže to svedčiť o potrebe zmeniť ambulantnú formu ochranného liečenia na formu ústavnú, čo ale vzhľadom na formu ochranného liečenia, ktorej súčasťou je obmedzenie osobnej slobody musí byť v konaní spoľahlivo preukázané.

13. Z pohľadu sťažnostného súdu, prvostupňový súd rozhodol bez náležitého zistenia skutkového stavu potrebného na spravodlivé rozhodnutie, čím spôsobil, že napadnuté uznesenie je predčasné a zároveň odôvodnenie napadnutého uznesenia nepreskúmateľné pre nedostatok náležitého odôvodnenia.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené sťažnostný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil v celom rozsahu a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

15. Po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie bude súd prvého stupňa povinný pri svojom rozhodovaní odstrániť vyššie uvedené pochybenia a opätovne rozhodnúť o návrhu lekárky A. E. C. a svoje rozhodnutie odôvodniť v zmysle požiadavky náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.